
**PRAVNI FAKULTET
SVEUČILIŠTA U SPLITU**

Gordan Stanković

**POMORSKI PRIVILEGIJI I HIPOTEKE
TE PRAVCI RAZVITKA
NA MEĐUNARODNOM POLJU**

(doktorski rad)

Rijeka, 1996.

S A D R Ź A J

Stranica

U V O D

I. OBVEZNOPRAVNA I STVARNOPRAVNA SREDSTVA OSIGURANJA TRAŽBINA	1
II. POTREBA ZA STVARNOPRAVNIM OSIGURANJEM POMORSKIH TRAŽBINA	2
1. Pomorski privilegiji kao sredstvo osiguranja kratkoročnih kredita	2
2. Dugoročni krediti i hipoteka na brodu / ship mortgage	3
3. Problem "odnosa snaga"	3
III. PROCESNI MEHANIZMI OSTVARENJA POMORSKIH TRAŽBINA	5
1. Općenito	5
2. Velika Britanija	6
2.1. Kratki povijesni osvrt	6
2.2. Postupak <i>in rem</i>	7
2.3. Postupak <i>in personam</i>	11
2.4. <i>Mareva Injunction</i>	12
3. Sjedinjene Američke Države	14
3.1. Kratki povijesni osvrt	14
3.2. Postupak <i>in rem</i>	15
3.3. Postupak <i>in personam</i>	17
3.4. <i>Admiralty Attachment</i>	17
4. Francuska	18
4.1. Kratki povijesni osvrt	18
4.2. Jedinstveni način ostvarenja pomorskih tražbina	19
4.3. <i>Saisie conservatoire</i>	19
5. Hrvatska	21
5.1. Jedinstveni način ostvarenja pomorskih tražbina	21
5.2. Mjere osiguranja	21
6. Međunarodna konvencija za izjednačenje nekih pravila o zaustavljanju pomorskih brodova, Bruxelles, 1952.	25
5.1. Uvodne napomene	25
5.2. Osnovna rješenja	25

DIO PRVI
POMORSKI PRIVILEGIJI

ODSJEK PRVI
POMORSKI PRIVILEGIJI OPĆENITO

I. PODRIJETLO I RAZVITAK	31
1. Drevna i srednjevjekovna vrela	31
2. Novija vrela	33
3. Suvremeni razvitak - posebna zakonska ovlaštenja	34
4. Teorije o podrijetlu pomorskih privilegija	35
4.1. Teorija personifikacije	35
4.2. Proceduralna teorija	37
4.3. Teorija sukoba	38
4.4. Tetleyeva anti-teorija o podrijetlu pomorskih privilegija	39
5. Zaključak	40
II. OSNOVNA OBILJEŽJA	40
1. Stvarnopravni teret	41
2. Prednost u namirenju	41
3. Temelj u zakonskim odredbama	41
4. Pomorski karakter	41
5. Učinak objektivne ograničene odgovornosti	42
6. "Perzistentnost"	42
7. "Tajnost"	43
8. Ograničeno trajanje	43

ODSJEK DRUGI
NACIONALNI SUSTAVI POMORSKIH PRIVILEGIJA

<u>GLAVA I. MARITIME LIEN U PRAVU VELIKE BRITANIJE</u>	44
I. LIEN OPĆENITO I NJEGOVA UPORABA U BRITANSKOM POMORSKOM PRAVU	44
1. Uvod	44
2. Possessory lien	45
2.1. Possessory lien brodopopravljača	46
2.2. Possessory lien spašavatelja	47
3. Equitable lien	49
4. Statutory liens	49
4.1. Posebna zakonska ovlaštenja	50
4.2. Pravo pokretanja postupka <i>in rem</i>	51

II. MARITIME LIEN	55
1. Razvitak	55
2. Vrela	56
3. Narav i osnovna obilježja	57
3.1. Substancijalno ili procesno ovlaštenje?	57
3.2. Razgraničenje s nekim pomorskopравnim institutima	60
3.2.1. Maritime lien i statutory rights (of action) <i>in rem</i>	60
3.2.2. Maritime lien i ship mortgage	62
4. Tražbine zaštićene maritime lien-om	63
4.1. Lien s osnova spašavanja	64
4.2. Lien za plaće zapovjednika i drugih članova posade	67
4.3. Lien s osnova štete pričinjene brodom	68
4.4. Lien za troškove zapovjednika učinjene za račun broda	70
4.5. Bottomry	72
5. Maritime lien i osobna odgovornost vlasnika broda	73
6. Prostiranje	77
6.1. Brod	77
6.2. Vozarina	78
6.3. Teret	79
7. Osaženje	79
8. Prijenos	80
8.1. Dragovoljni prijenos	80
8.1.1. Cesija	80
8.1.2. Subrogacija	81
8.1.3. Dragovoljno ispunjenje tuđeg duga uz suglasnost suda	81
8.2. Nedragovoljni prijenos	81
9. Prestanak	82
9.1. Protek zakonskih rokova za ostvarenje tražbine	82
9.2. Djelovanje instituta <i>laches</i>	83
9.3. Ispunjenje tražbine	84
9.4. Pružanje jamstva	84
9.5. Sudska prodaja broda	84
9.6. Prelazak u vlasništvo osobe s imunitetom	84
9.7. Potpuni i trajni gubitak broda	85

GLAVA II. MARITIME LIEN U PRAVU SAD	86
I. LIEN OPĆENITO I NJEGOVA UPORABA U POMORSKOM PRAVU SAD	86
1. Uvod	86
2. Common law lien	87
3. Statutory lien	88
4. Equitable lien	89
5. Judicial lien	90
II. MARITIME LIEN	90
1. Razvitak	90
2. Vrela	92
3. Narav i osnovna obilježja	94
3.1. Substancijalno ovlaštenje	94
3.2. Međuovisnost s postupkom <i>in rem</i>	95
3.3. Široki koncept maritime lien-a	96
3.4. Ograničena evidencija	97
4. Tražbine zaštićene maritime lien-om	97
4.1. Općenito	97
4.2. Tražbine sa statusom maritime lien-a	98
4.2.1. Lien s osnova plaća pomoraca	98
4.2.2. Lien s osnova spašavanja	99
4.2.3. Lien s osnova izvanugovorne štete	99
4.2.4. Lien s osnova zajedničke havarije	101
4.2.5. Povlašteni ship mortgage	101
4.2.6. Nužne usluge brodu (" <i>necessaries</i> ")	101
4.2.7. Lien s osnova štete na teretu	104
4.2.8. Lien s osnova kršenja brodarskog ugovora	105
4.2.9. Bottomry lien	106
4.3. Stjecanje statusa maritime lien-a: "nezapočeti" ugovor	106
5. Maritime lien i osobna odgovornost brodovlasnika	107
5.1. Općenito	107
5.2. Posebno: lien-i s osnova nužnih usluga brodu	110
6. Prostiranje	111
6.1. Brod	111
6.2. Uzgrednosti broda	112
6.3. Ostala imovina	112
7. Osnaženje	113
8. Prijenos	114
8.1. Prijenos djelovanjem prava	114
8.2. Prijenos temeljem ugovora stranaka	116

9. Prestanak	116
9.1. Protek roka - laches	116
9.2. Protek zakonskog zastarnog roka	117
9.3. Odricanje	118
9.4. Ispunjenje	119
9.5. Sudska prodaja broda	119
9.6. Polaganje jamstva	120
9.7. Potpuni gubitak broda	121

GLAVA III. POMORSKI PRIVILEGIJ U FRANCUSKOM PRAVU 122

I. OPĆI INSTITUT *PRIVILEGE* I NJEGOVA UPORABA U POMORSKOM PRAVU 122

1. Uvod	122
2. Privilegiji općeg građanskog prava	122
3. Opći institut privilegija u odredbama pomorskog prava	123

II. POMORSKI PRIVILEGIJI 124

1. Razvitak	124
2. Vrela	125
3. Narav i osnovna obilježja	125
4. Privilegirane tražbine	126

4.1. Uvod	126
4.2. Privilegirane tražbine po trgovačkom zakoniku	127
4.3. Privilegirane tražbine po zakonu broj 67-5	128

4.3.1. Sudski troškovi u svezi s izlaganjem broda prinudnoj prodaji i raspodjelom kupovnine	128
---	-----

4.3.2. Pristojbe klasifikacije, luka i druge javne pristojbe i naknade takve vrste; troškovi peljarenja, troškovi čuvanja i održavanja broda od ulaska u posljednju luku	129
--	-----

4.3.3. Tražbine s osnova ugovora o zaposlenju zapovjednika, članova posade i drugih osoba uposlenih na brodu	130
--	-----

4.3.4. Tražbine s osnova spašavanja i doprinosa u zajedničku havariju	131
---	-----

4.3.5. Naknada štete iz sudara i drugih nezgoda u plovidbi, te štete pričinjene uređajima luka i plovinih puteva, naknada štete zbog tjelesnih ozljeda putnika ili posade, naknada štete zbog gubitka ili oštećenja tereta ili prtljage	132
---	-----

4.3.6. Tražbine koje potječu iz ugovora ili djela zapovjednika	133
--	-----

4.4. Ukinuti privilegiji iz trgovačkog zakonika kao privilegiji drugog razreda	134
--	-----

5. Prostiranje 135

5.1. Brod	135
5.2. Vozarina	136
5.3. Uzgrednosti broda i vozarine	137

6. Osaženje	138
6.1. Vrsta postupka	138
6.2. Dokazivanje	138
7. Prijenos	139
8. Prestanak	139
8.1. Općenito	139
8.1. Protek vremena	140
8.3. Sudska prodaja broda	142
8.4. Privatna prodaja broda	142
8.5. Konfiskacija broda	143
8.6. Prestanak privilegija u režimu Trgovačkog zakonika	143

GLAVA IV. PRIVILEGIJI NA BRODU U HRVATSKOM PRAVU **144**

I. OPĆENITO O ZAKONSKIM SREDSTVIMA STVARNOG JAMSTVA TE O NJHOVOJ UPORABI U POMORSKOM PRAVU **144**

1. Zakonsko založno pravo	144
2. Pravo retencije	145
2.1. Općenito	145
2.2. Pravo retencije u Pomorskom zakoniku	147

II. PRIVILEGIJI NA BRODU **149**

1. Razvitak	149
2. Vrela	151
3. Narav i osnovna svojstva	151
3.1. Naziv	151
3.2. Narav	152
3.3. Osnovna svojstva	152
3.3.1. Zakonsko podrijetlo	152
3.3.2. Izvanknjižni režim	153
3.3.3. "Perzistentnost"	153
3.3.4. Privilegiji na brodu i osobna odgovornost vlasnika	154
4. Privilegirane tražbine	155
4.1. Pet razreda privilegija	155
4.2. Isključene tražbine	160
5. Prostiranje	162
5.1. Brod	162
5.2. Civilni plodovi	163
5.3. Uzgrednosti	165
5.4. Osigurnina	166
6. Osaženje	167
7. Prijenos	169

8. Prestanak	170
8.1. Utrnuće tražbine	170
8.2. Protek roka	170
8.3. Prinudna prodaja broda	171
8.4. Osnivanje fonda ograničene odgovornosti	172
8.5. Proglašenje broda pomorskim plijenom odnosno ratnim plijenom na moru . . .	175
8.6. Brisanje broda iz upisnika u odnosu na prava privilegiranih vjerovnika	176

DIO DRUGI

HIPOTEKA NA BRODU I SHIP MORTGAGE

ODSJEK PRVI

ZAJEDNIČKA RAZMATRANJA

I. PODRIJETLO I RAZVITAK	178
II. HIPOTEKA NA BRODU / SHIP MORTGAGE U SUVREMENOM KONTEKSTU	180

ODSJEK DRUGI

NACIONALNI SUSTAVI

<u>GLAVA I. SHIP MORTGAGE U BRITANSKOM PRAVU</u>	183
--	-----

I. MORTGAGE OPĆENITO	183
----------------------------	-----

1. Mortgage kao sredstvo osiguranja duga	183
2. Podrijetlo i razvitak	183

2.1. "Mrtvi zalog"	183
2.2. Equity of redemption	184
2.3. Foreclosure	185
2.4. Suvremeni razvitak općeg prava mortgage-a	186

3. Narav i osnovna svojstva	186
-----------------------------------	-----

3.1. Općenito	186
3.2. Cilj mortgage-a	187
3.3. Što se mortgage-om prenosi na vjerovnika	188
3.4. Razgraničenje sa srodnim institutima	188
3.4.1. Mortgage i <i>pledge</i>	188
3.4.2. Mortgage i <i>lien</i>	189
3.4.3. Mortgage i kupoprodaja	189
3.4.4. Mortgage i <i>charge</i>	190

3.5. <i>Legal mortgage</i> i <i>equitable mortgage</i>	190
--	-----

II. SHIP MORTGAGE	191
-------------------------	-----

1. Podrijetlo i razvitak	191
1.1. "Kopneno" podrijetlo	191
1.2. Ulazak u djelokrug pomorskog suda	192
1.3. Merchant Shipping Acts	192
2. Vrela	194
2.1. Merchant Shipping Act 1993	194
2.2. Judikatura	195
3. Narav i osnovna svojstva	195
3.1. Potreba razmatranja naravi ship-mortgage-a u suvremenim uvjetima	195
3.2. Narav ship-mortgage-a: sukob dvaju shvaćanja	196
3.3. Tradicionalno shvaćanje	196
3.4. Suvremeno shvaćanje	198
3.5. Nužnost preispitivanja tradicionalnog shvaćanja	198
3.6. Kritika tradicionalnog shvaćanja	199
3.7. Merchant Shipping Act 1993	202
3.8. Zaključak	202
4. Postanak - upisani i neupisani ship mortgage	203
4.1. Zakonski (upisani) mortgage	203
4.2. Equitable (neupisani) ship-mortgage	205
4.3. Važnost razlikovanja	206
5. Prostiranje	206
5.1. Brod	206
5.2. Pripadnosti	207
5.3. Teret	207
5.4. Civilni plodovi	207
5.5. Osigurnina	208
6. Prava i obveze ugovornih strana	208
6.1. Mortgagor	209
6.1.1. Obveze	209
6.1.2. Prava	209
6.2. Mortgagee	211
6.2.1. Preuzimanje posjeda nad brodom	212
6.2.1.1. Pretpostavke	212
6.2.1.2. Način preuzimanja posjeda	214
6.2.1.3. Pravni položaj mortgagee-a nakon preuzimanja posjeda	215
6.2.2. Prodaja broda	216
6.2.2.1. Mortgagee-evo pravo na prodaju	216
6.2.2.2. Ostvarenje prava na prodaju	217
6.2.2.3. Učinak prodaje	218

6.2.3. <i>Foreclosure</i>	218
7. Ispunjenje (<i>discharge</i>)	219
GLAVA II. SHIP MORTGAGE U PRAVU SAD	221
I. MORTGAGE OPĆENITO	221
1. Podrijetlo i razvitak	221
1.1. Britansko pravo kao izvor	221
1.2. Equity of redemption i <i>statutory redemption</i>	221
1.3. <i>Strict foreclosure</i> i <i>foreclosure by sale</i>	222
1.4. Mortgage pokretnina	222
2. Narav i osnovna svojstva	223
II. SHIP-MORTGAGE	225
1. Podrijetlo i razvitak	225
1.1. Izvan djelokruga pomorskog suda	225
1.2. Ship Mortgage Act iz 1920. godine	226
1.3. Pitanje ustavnosti MSA 1920	227
1.4. Izmjene i dopune MSA 1920	227
1.5. Potreba za temeljitom revizijom	229
2. Vrela	229
2.1. Public Law 100-710	229
2.2. Pravo saveznih država - Uniform Commercial Code (čl.9)	231
3. Narav i osnovna svojstva	232
4. Nastanak privilegiranog mortgage-a	233
4.1. Općenito	233
4.2. Domaći preferred mortgage	233
4.3. Strani preferred mortgage	238
5. Prostiranje	239
6. Prava i obveze ugovornih strana	240
7. Osaženje privilegiranog mortgage-a	243
7.1. Prema CIMLA	243
7.2. Druga sredstva osnaženja	246
GLAVA III. HIPOTEKA NA BRODU U FRANCUSKOM PRAVU	249
1. Podrijetlo i razvitak	249
2. Vrela	250
3. Narav i osnovna obilježja	250
3.1. Ugovorno podrijetlo	250

3.2. Sadržaj prava	251
3.3. Knjižni režim	252
3.4. Sadržaj tražbine osigurane hipotekom	252
4. Nastanak	253
4.1. Domaći brodovi	253
4.2. Brodovi koji privremeno viju francusku zastavu	255
5. Prostiranje	255
5.1. Brod	255
5.2. Vozarina	256
5.3. Uzgrednosti broda	257
6. Neka ovlaštenja hipotekarnog vjerovnika	258
6.1. Zaštita od štetnih radnji dužnika	258
6.2. Zaštita u slučaju brisanja hipoteke	258
6.3. Zaštita u slučaju dragovoljne promjene državne pripadnosti broda	259
6.4. Zaštita u slučaju privremenog upisa broda u inozemni upisnik	259
7. Osnaženje	260
8. Prijenos	261
9. Utrnuće	261
9.1. Prestanak hipotekarne tražbine	261
9.2. Brisanje broda iz upisnika	261
9.3. Brisanje hipoteke	262
9.4. Istek vremena	262
9.5. "Purge"	262
9.6. Prinudna prodaja broda	262
9.7. Nestanak broda	262

GLAVA IV. HIPOTEKA NA BRODU U HRVATSKOM PRAVU	263
1. Podrijetlo i razvitak	263
2. Vrela	265
3. Narav i osnovna svojstva	267
3.1. Naziv	267
3.2. Vrste	268
3.3. Sadržaj ovlaštenja	269
3.3.1. Ovlaštenje na prinudnu prodaju	269
3.3.2. Ovlaštenje na iskorištavanje broda	270
3.3.2.1. Povijesna, gospodarska i pravna podloga	270
3.3.2.2. Narav i značaj ovlaštenja	273
3.3.2.3. Učinak	275
3.3.2.4. Pretpostavke	276
3.3.2.5. Način i uvjeti ostvarenja prava	277
3.3.2.5.1. Preuzimanje posjeda	277
3.3.2.5.2. Mogućnost supsidijarne primjene ZOO	278
3.3.2.5.3. Pravni položaj vjerovnika u posjedu broda	279
3.3.2.5.4. Praktične posljedice djelovanja prema trećima	282
3.3.2.5.5. Opseg korištenja prava i njegov prestanak	283
3.3.2.6. Zaključak	283
3.4. Vrste i sadržaj osiguranih tražbina	284
4. Nastanak	286
4.1. Ugovorna hipoteka	286
4.1.1. Knjižni režim	286
4.1.2. Status ranije inozemne hipoteke	286
4.1.3. Mogućnost zasnivanja hipoteke na brodicama	287
4.1.4. Postupak upisa	288
4.2. Sudska hipoteka	289
4.2.1. Osnivanje sudske hipoteke na brodu	289
4.2.2. Predbilježba sudske hipoteke	291
4.3. Sudska hipoteka na temelju sporazuma stranaka	293
5. Prostiranje	294
5.1. Brod	294
5.2. Hipoteka	295
5.3. Uzgrednosti broda	296
5.4. Osigurnina	297
5.5. Civilni plodovi broda	297
6. Neka ovlaštenja hipotekarnog vjerovnika	298
6.1. Zaštita od gubitka vrijednosti broda	298

6.2. Zaštita u slučaju dobrovoljne promjene državne pripadnosti broda	299
6.3. Valuta	300
7. Oснаženje	301
7.1. Oснаženje sudskom prodajom broda	301
7.2. Oснаženje iskorištavanjem broda od strane hipotekarnog vjerovnika	304
8. Prijenos	306
9. Prestanak	307
9.1. Sudska prodaja broda	307
9.2. Brisanje hipoteke	307
9.3. Brisanje broda	308
9.4. Proglašenje broda pomorskim plijenom odnosno ratnim plijenom na moru	309

DIO TREĆI

REDOSLIJED NAMIRENJA

ODSJER PRVI: OPĆENITO	310
ODSJER DRUGI: NACIONALNI SUSTAVI	311
<u>GLAVA I. VELIKA BRITANIJA</u>	311
I. REDOSLIJED POJEDINIИ KATEGORIJA POMORSКИH TRAŽBINA	312
1. Posebna zakonska ovlaštenja	312
2. Troškovi povezani s postupkom prodaje	312
3. Possessory lien	313
4. Maritime lien-i	314
5. Mortgage	315
5.1. Upisani mortgage	315
5.2. Neupisani mortgage	315
6. Statutory rights <i>in rem</i>	318
7. Redoviti vjerovnici <i>in personam</i>	318
8. Vlasnik broda	318
II. REDOSLIJED NAMIRENJA MARITIME LIEN-a MEĐUSOBNO	319
1. Lien s osnova štete prouzročene brodom	320
2. Lien s osnova spašavanja	320
3. Lien s osnova plaća pomoraca	321
4. Lien s osnova nužnih troškova zapovjednika	321
5. Bottomry	322
III. REDOSLIJED NAMIRENJA MORTGAGE-a MEĐUSOBNO	323
1. Opća načela	323
2. Redosljed kod mortgage-a <i>revolving</i> kredita	323

III. ZBIRNI PRIKAZ	325
GLAVA II. SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE	326
I. REDOSLJED POJEDINIH KATEGORIJA POMORSKH TRAŽBINA	327
1. Posebna zakonska ovlaštenja	327
2. Sudski troškovi povezani s uhićenjem i prodajom broda	327
3. Maritime lien-i (uklj. ship mortgage)	328
4. Lien-i pomorske naravi predviđeni zakonima saveznih država	328
5. "Kopneni" lien-i	329
6. Vjerovnici u redovitom izvršnom postupku	329
II. REDOSLIJED NAMIRENJA MARITIME LIEN-a MEĐUSOBNO	329
1. Uvod	329
2. Dvije osnovne postavke	330
3. Dva tradicionalna kriterija	330
3.1. Redosljed s obzirom na kategoriju tražbine	330
3.2. Redosljed s obzirom na vrijeme nastanka	331
3.2.1. Opće pravilo obrnutog vremenskog redosljeda	331
3.2.2. Posebna pravila obrnutog vremenskog redosljeda	331
3.2.3. CIMLA - promijenjena narav pravila vremenskog redosljeda	332
3.3. Međusobni odnos dvaju kriterija	332
4. Uloga zakona	333
5. Značaj upisa maritime lien-a	333
6. Redosljed maritime lien-a	334
6.1. Lien s osnova plaća pomoraca	334
6.2. Lien s osnova spašavanja	334
6.3. Lien s osnova zajedničke havarije	335
6.4. Lien-i s osnova izvanugovorne štete	335
6.5. Lien s osnova nužnih usluga brodu	336
6.6. Ostali ugovorni lien-i	336
6.7. Upisani ship mortgage	337
6.8. Bottomry	340
II. REDOSLIJED NAMIRENJA SHIP MORTGAGE-a MEĐUSOBNO	340
1. Privilegirani mortgage	340
1.1. Odnos privilegiranih mortgage-a međusobno	340
1.2. Odnos domaćeg premda stranom upisanom mortgage-u	341
1.3. Mortgage revolving kredita	342
1.4. Gubitak redosljeda prvenstva	343
2. Neprivilegirani mortgage	344
IV. ZBIRNI PRIKAZ	344

GLAVA III. FRANCUSKA	346
I. REDOSLIJED POJEDINIHI KATEGORIJA TRAZBINA	346
1. Pomorski privilegiji	346
2. Hipoteke na brodu	346
3. Privilegiji drugog razreda	346
II. REDOSLIJED NAMIRENJA POMORSKIH PRIVILEGIJA MEDUSOBNO	347
1. Redosljed prema putovanjima	347
2. Redosljed prema kategorijama trazbina	348
3. Redosljed namirenja unutar iste kategorije trazbina	348
III. REDOSLIJED NAMIRENJA HIPOTEKA MEDUSOBNO	349
IV. MEDUSOBNI REDOSLJED NAMIRENJA PRIVILEGIJA OPCEG GRAĐANSKOG PRAVA	349
V. ZBIRNI PRIKAZ	350
GLAVA IV. HRVATSKA	351
I. REDOSLIJED POJEDINIHI KATEGORIJA POMORSKIH TRAZBINA	351
1. Troškovi poezani uz sudsku prodaju	352
2. Privilegiji na brodu	353
3. Pravo retencije	353
4. Hipoteke na brodu	354
5. Ostali vjerovnici	355
6. Vlasnik broda	355
II. REDOSLIJED NAMIRENJA PRIVILEGIJA MEDUSOBNO	355
1. Redosljed prema putovanjima	355
2. Redosljed prema kategorijama privilegija	356
3. Redosljed namirenja unutar iste kategorije privilegija	356
III. REDOSLIJED NAMIRENJA HIPOTEKA MEDUSOBNO	356
IV. ZBIRNI PRIKAZ	358

DIO ČETVRTI

UNIFIKACIJA PRAVA POMORSKIH PRIVILEGIJA I HIPOTEKA

ODSJEK PRVI

POTREBA UNIFIKACIJE

I. OPĆENITO	359
II. POSEBNO O PROBLEMATICI POMORSKIH PRIVILEGIJA I HIPOTEKA	361

**ODSJED DRUGI
MEĐUNARODNE KONVENCIJE**

GLAVA I. KONVENCIJA ZA IZJEDNAČAVANJE NEKIH PRAVILA

O POMORSKIM PRIVILEGIJIMA I HIPOTEKAMA, Bruxelles 1926. 364

I. RAD NA PRIPREMI 364

II. OSNOVNA OBILJEŽJA 369

III. RJEŠENJA 369

1. Polje primjene 369

2. Hipoteka / mortgage 371

3. Pomorski privilegiji 373

3.1. Osnovna obilježja 373

3.1.1. Nastanak 373

3.1.2. "Persistenost" 374

3.1.3. Pomorski privilegiji i odgovornost vlasnika broda 374

3.2. Tražbine zaštićene privilegijem 376

3.2.1. Općenito 376

3.2.2. Obvezni ili prethipotekarni privilegiji 377

3.2.3. Permisivni ili posthipotekarni privilegiji 384

3.3. Prostiranje 385

3.3.1. Brod 385

3.3.2. Vozarina 385

3.3.3. Uzgrednosti broda i vozarine 386

3.4. Osaženje 388

3.5. Prestanak 390

3.5.1. Prestanak privilegija protekom roka 390

3.5.2. Prestanak privilegija temeljem rješenja nacionalnih zakona 392

3.5.1. Prestanak privilegija uslijed prodaje broda 393

4. Posebna zakonska ovlaštenja 394

5. Redosljed namirenja 395

5.1. Redosljed pojedinih kategorija tražbina 395

5.1.1. Posebna zakonska ovlaštenja 395

5.1.2. Obvezni pomorski privilegiji 395

5.1.3. Hipoteke 396

5.1.4. Permisivni privilegiji 396

5.2. Redosljed obveznih pomorskih privilegija međusobno 396

5.3. Zbirni prikaz redosljeda prvenstva 398

IV. OCJENA I PRIHVAĆENOST	399
---------------------------------	-----

GLAVA II. MEĐUNARODNA KONVENCIJA ZA IZJEDNAČAVANJE NEKIH PRAVILA O POMORSKIM PRIVILEGIJIMA I HIPOTEKAMA, Bruxelles, 1967.	402
---	------------

I. POTREBA ZA PONOVLJENOM UNIFIKACIJOM GRAĐE POMORSKIH PRIVILEGIJA I HIPOTEKA	402
--	------------

II. RAD NA PRIPREMI	403
----------------------------------	------------

III. OSNOVNA OBILJEŽJA	405
-------------------------------------	------------

IV. RJEŠENJA	405
---------------------------	------------

1. Polje primjene	405
--------------------------------	------------

2. Hipoteka	407
--------------------------	------------

2.1. Nazivlje	407
---------------------	-----

2.2. Problematika definicije i određivanja osnovnih obilježja	408
---	-----

2.3. Međunarodno priznanje hipoteka	409
---	-----

2.4. Zaštita hipoteke u slučaju brisanja broda iz upisnika	412
--	-----

2.5. Osaženje	414
---------------------	-----

2.5.1. Osaženje prinudnom prodajom	414
--	-----

2.5.2. Drugi načini osnaženja hipoteka	415
--	-----

2.6. Prestanak	416
----------------------	-----

2.6.1. Prinudna prodaja broda	416
-------------------------------------	-----

2.6.2. Drugi načini prestanka hipoteka / mortgage-a	418
---	-----

3. Pomorski privilegiji	418
--------------------------------------	------------

3.1. Obvezni (prethipotekarni) pomorski privilegiji	418
---	-----

3.1.1. Osnovna obilježja	418
--------------------------------	-----

3.1.1.1. Automatski nastanak djelovanjem prava	419
--	-----

3.1.1.2. "Persistentnost"	419
---------------------------------	-----

3.1.1.3. Obvezni pomorski privilegiji i osobna odgovornost brodovlasnika	419
---	-----

3.1.1.4. Prijenos	420
-------------------------	-----

3.1.2. Tražbine zaštićene obveznim pomorskim privilegijem	421
---	-----

3.1.2.1. Općenito	421
-------------------------	-----

3.1.2.2. Pojedinačne kategorije tražbina	421
--	-----

3.1.3. Prostiranje	426
--------------------------	-----

3.1.4. Osaženje	427
-----------------------	-----

3.1.5. Prestanak	427
------------------------	-----

3.1.5.1. Protek roka	427
----------------------------	-----

3.1.5.2. Prinudna prodaja broda	430
---------------------------------------	-----

3.2. Permisivni ili posthipotekarni privilegiji	430
4. Pravo retencije	431
5. Redosljed prvenstva	432
5.1. Redosljed pojedinih kategorija tražbina	432
5.1.1. Sudski troškovi	432
5.1.2. Obvezni pomorski privilegiji	433
5.1.3. Pravo retencije brodograditelja odnosno brodopopravljača	433
5.1.4. Upisana hipoteka / mortgage	433
5.1.5. Permisivni privilegiji	434
5.2. Redosljed obveznih pomorskih privilegija međusobno	434
5.3. Redosljed upisanih privilegija (mortgage-a) međusobno	437
5.4. Zbirni prikaz redosljeda prvenstva	438
IV. OCJENA I PRIHVAĆENOST	439
GLAVA III. KONVENCIJA O POMORSKIM PRIVILEGIJIMA I HIPOTEKAMA, Geneva 1993.	442
I. PONOVA POTREBA ZA UNIFIKACIJOM	442
II. RAD NA PRIPREMI	443
1. Djelatnosti u okviru CMI-a	443
2. Djelatnosti u okviru UNCTAD-a i IMO-a	446
3. Ostala pitanja	454
III. OSNOVNA OBILJEŽJA	456
IV. RJEŠENJA	458
1. Polje primjene	458
2. Hipoteka / mortgage	460
2.1. Nazivlje	460
2.2. Problem definicije i određivanja osnovnih obilježja	460
2.3. Međunarodno priznanje hipoteka / mortgage-a	462
2.4. Zaštita hipoteke u slučaju promjene državne pripadnosti broda	463
2.5. Zaštita hipotekarnih vjerovnika u slučaju privremene promjene zastave	466
2.6. Osaženje	469
2.7. Prestanak	471
3. Pomorski privilegiji	474
3.1. Obvezni (prehipotekarni) pomorski privilegiji	474
3.1.1. Nedostatak definicije	474
3.1.2. Osnovna obilježja	475
3.1.2.1. Općenito	475
3.1.2.2. "Perzistentnost"	475
3.1.2.3. Pomorski privilegiji i osobna odgovornost vlasnika	475
3.1.3. Privilegirane tražbine	478

3.1.3.1. Općenito	478
3.1.3.2. Pojedine tražbine	479
3.1.3.3. Isključene tražbine	485
3.1.4. Prostiranje	487
3.1.5. Osaženje	488
3.1.6. Prestanak	488
3.1.6.1. Protek roka	488
3.1.6.2. Prinudna prodaja broda	489
3.2. Permisivni (posthipotekarni) pomorski privilegiji	489
3.2.1. Općenito	489
3.2.2. Naziv i osnovne osobine	489
3.2.3. Privilegirane tražbine	491
3.2.4. Prestanak	491
3.2.5. Problematika mjerodavnog prava	492
4. Pravo retencije	493
5. Redosljed namirenja	496
5.1. Redosljed namirenja pojedinih instrumenata predviđenih konvencijom	496
5.1.1. Troškovi uhićenja i prodaje	496
5.1.2. Troškovi uklanjanja podrtine	497
5.1.3. Obvezni (prehipotekarni) pomorski privilegiji	498
5.1.4. Pravo retencije	498
5.1.5. Upisane hipoteke, mortgage-i i slični tereti	498
5.1.6. Permisivni pomorski privilegiji	498
5.2. Redosljed namirenja obveznih pomorskih privilegija međusobno	499
5.3. Redosljed upisanih hipoteka (odnosno mortgage-a i sličnih tereta) međusobno	501
5.4. Zbirni prikaz redosljeda prvenstva	501
IV. OCJENA I STUPANJE NA SNAGU	502
<u>ZAKLJUČAK</u>	506
LITERATURA	513
TUMAČ KRATICA	528